

Toen en nu

Zelfdoding in de afgelopen eeuw

Jaarlijks brengen ruim negen op de 100 duizend inwoners van Nederland zichzelf om het leven. In 2001 betrof het in totaal bijna 1,5 duizend personen. In 1984 werd het hoogste jaarlijkse aantal gevallen van zelfdoding in de twintigste eeuw geregistreerd (1,9 duizend).

Cijfers met betrekking tot zelfdoding zijn tot 1935 niet voor alle jaren naar leeftijd beschikbaar, maar de aanwezige informatie laat zien dat het jaarlijks aantal gevallen van zelfdoding onder mannen en vrouwen tot 1935 fluctueert rond respectievelijk 11 en 5 per 100 duizend inwoners. Aan het begin en het eind van de Tweede Wereldoorlog is, vooral onder mannen, een duidelijke piek waarneembaar in het aantal gevallen van zelfdoding (*grafiek 1*). In de jaren vijftig en begin jaren zestig wordt het laagste niveau bereikt, gevolgd door een stijgende trend die aanhoudt tot medio jaren tachtig. Sindsdien is sprake van een geleidelijke afname van het aantal gevallen per 100 duizend inwoners.

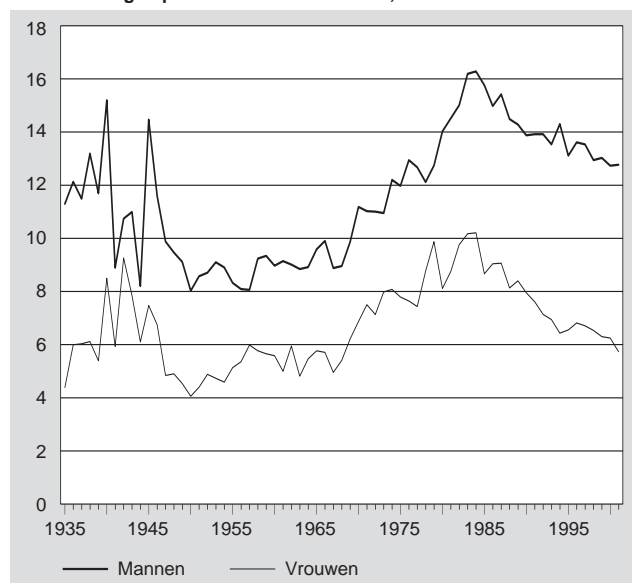
Mannen maken gewoonlijk ongeveer twee derde uit van het totaal aantal gevallen van zelfdoding. In de jaren vijftig, zestig en zeven-

tig was het verschil tussen mannen en vrouwen echter iets minder groot. In zes op de tien gevallen betrof zelfdoding toen mannen. De afname in het zelfdodingscijfer sinds 1984 is onder vrouwen sterker geweest dan onder mannen: het cijfer daalde voor vrouwen met 38 procent (van 742 naar 463 in 2001) en voor mannen met 13 procent (van 1160 naar 1010). Ook in de meeste andere Europese landen is in de afgelopen jaren sprake geweest van een dalend zelfdodingscijfer.

Zelfdoding vormt onder twintigers en dertigers momenteel een relatief belangrijke doodsoorzaak, met een aandeel van circa 15 procent in de totale sterfte op deze leeftijden. Voor dertigers is zelfdoding zelfs doodsoorzaak nummer één. Bij de twintigers komt zelfdoding op de tweede plaats, na verkeersongevallen. Dit grote aandeel onder jongeren is te wijten aan het verhoudingsgewijs lage sterftecijfer door ziekten in deze leeftijdsgroepen.

Vergeleken met een halve eeuw geleden vindt zelfdoding tegenwoordig naar verhouding vaker plaats onder jongeren en jonge volwassenen (*grafiek 2*). Onder ouderen (vanaf ongeveer 55-jarige leeftijd) kwam zelfdoding destijds echter aanzienlijk vaker voor dan tegenwoordig het geval is.

1. Zelfdodingen per 100 duizend inwoners, 1935–2001

2. Zelfdodingen per 100 duizend personen in de betreffende leeftijdsklasse, 1951 en 2001

